

**DANIŞTAY 6. DAİRESİNE GÖNDERİLMEK ÜZERE
İZMİR NÖBETÇİ İDARE MAHKEMESİ
SAYIN BAŞKANLIĞINA**

YÜRÜTMENİN DURDURULMASI İSTEMLİDİR.

DAVACILAR : Uğur KALELİOĞLU , Noyan ÖZKAN , İbrahim ARZUK, Senih ÖZAY ,
Ahmet OKYAY, Rifat BOZKURT, Arif Ali CANGI, Ömer ERLAT, Talat OĞUZ

Ortak Adres: Atatürk Caddesi No:380 Kat:5/504 Alsancak /İZMİR

DAVALI : Çevre Bakanlığı
Ankara

KONU : Çevresel Etki değerlendirmesi Yönetmeliğinin 28. Maddesine bir fıkra eklenmesine
Dair 14.4.2000 tarih ve 24020 sayılı resmi gazetede yayınlanan yönetmeliğin İPTALİ
ve YÜRÜTMENİN DURDURULMASI istemini içermektedir.

AÇIKLAMALAR :

1-14.4.2000 tarih ve 24020 sayılı resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren, " Çevresel etki değerlendirmesi yönetmeliğinin 28.maddesine bir fıkra eklenmesine dair yönetmelik" gerek içeriği, gerek dayanağı olan Çevre Kanunu nun belirlediği koruma prensipleri ve gerekse de Anayasamızın 56. Maddesinde tanımlanan dengeli ve sağlıklı bir çevrede yaşama hakkının ihlali niteliğinde hüküm ve düzenleme içermekte olup bu yönleri gereği iptalini talep etmekteyiz.

2-Söz konusu yönetmeliğin iptal talebimizi oluşturan gerekçelerini açıklamaya başlarken öncelikle bu konuda çevre Kanunundan başlayarak yapılan düzenlemeleri incelemek gerekmektedir.

Çevre Kanununun 10. Maddesinde , Gerçekleştirmeyi planladıkları faaliyetleri sonucu çevre sorunlarına yol açabilecek kurum, kuruluş ve işletmelerin bir çevresel etki değerlendirmesi raporu hazırlayacakları belirtilirken, bu raporun hangi tip projelerden isteneceği, içereceği hususlar ve hangi makamlarca onaylanacağını çıkarılacak yönetmelik ile belirleneceği açıklanmıştır.

İptali istenen Yönetmeliğin 28 maddesi "Yönetmeliğe aykırı uygulamaların durdurulması " ana başlığını taşımaktadır.

1983 tarihinde yürürlüğe giren Çevre Yasasından 10 sene sonra 7.Şubat 1993 tarihinde yürürlüğe giren ilk yönetmelikte bu hüküm 25. maddede düzenlenmiştir ve ana başlık aynıdır.

Çevre Yasasının 10. Maddesine göre çıkartılan ÇED yönetmeliklerinin ana düşüncesi faaliyetlerin çevreye verebilecekleri zararların , ortadan kaldırılması yada en aza indirilebilmesi için uyulması gereken kural ve ve uygulanacak prosedürlerin tespit edilmesi , sonucunda da, bu kural ve prosedürlere uymayan faaliyetlerin yasaklanması ve durdurulması koşullarının belirlenmesidir.

3- 28. Madde ÇED Yönetmeliğinin sistematiği içersinde çok önemli bir yere sahiptir. Bu madde ile, ÇED süreci, uyulması gereken hususlar ve özellikler açıklandıktan sonra, bunlara uyulmamanın ne gibi sonuçlar doğuracağı tespit edilmektedir.

Madde hükmü gereğince ÇED Olumlu belgesi veya Çevresel etkileri önemsizdir kararı almadan(Görüş kavramı Danıştay 6. Dairesinin 1997/4497 Esas ve 1998/5629 Karar sayılı kararı ile iptal edilmiştir)

(ek:1)faaliyete başlayan kuruluşun bu faaliyeti tespit edildiğinde , faaliyet mahallin en büyük mülki idare amirince durdurulur, ve yönetmelik hükmü gereğince gerekli işlemler tamamlanmadan durdurma kararı kaldırılmaz.

Bu hüküm ÇED sürecinde , yönetmelik hükümlerine uymayan faaliyet sahipleri için faaliyetin durdurulması ve dolayısıyla çevrenin kirletilmesi ve bozulmasının önlenmesi için getirilmiş yaptırım maddesidir.

Bu madde ile, 7.Şubat 1993 tarihinden sonra ÇED Yönetmeliğine tabi faaliyetlere, çevre koruması anlamında bir kısıtlama getirilmiş ve bu tarihten sonra yönetmelik hükümlerine uymayan faaliyetin mahallin en büyük mülki idare amirince durdurulacağı ve yükümlülükler yerine getirilmedikçe bu durdurma kararının kaldırılmayacağı açıkça kabul edilmiştir.

4- Aradan geçen senelerde bu yönetmeliğin çevreye ve doğaya zararlı faaliyet sahipleri için gerçek bir engel olmaya başladığı , hele hele duyarlı mülki idare amirlerinin sağduyulu yaklaşımları ile işin ciddiyete kavuşmaya başladığı görülmüştür. Ancak doğayı ve çevreyi kendi ticari gelecekleri için hiç düşünmeden feda etmeye hazır rant çevrelerinin siyasi baskı kurarak Çevreyi Korumak adına kurulmuş bir bakanlığı , iptali istenen bu yönetmeliği çıkarma noktasına getirmeleri, üzücüdür, çevreye, doğaya ve gelecek kuşaklara büyük bir tehlikedir.

14.4.2000 tarihli ve 24020 sayılı resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren bu yönetmelik, 23.6.1997 tarihli yönetmeliğin 28. Maddesine ek olarak getirdiği 2. Fıkra ile ülkemiz insanının günümüzde ve gelecekte sağlıklı , korunmuş ve dengeli bir çevrede yaşama hakkının cebren elinden almıştır. Çevre Bakanlığının bu yönetmeliği çıkarmakla , rant sahiplerine çevreyi katletmekte kolayca katkıda bulunduğu bir gerçektir.

5- Ülkemizde gerek yöre insanlarının gerekse de duyarlı kurum ve kuruluşlarının büyük özverileri ve çabaları ile çevreyi ve doğayı korumak amacıyla giriştikleri hukuk savaşımı sonucunda elde ettikleri birçok yargı kararı bulunmaktadır. *Anayasamızın 138. Maddesine göre Yasama ve yürütme organları ile idare mahkeme kararlarına uymak zorundadır. Bu organlar ve idare mahkeme kararlarını hiçbir surette değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.* Bu yönetmelik büyük çabalarla alınmış ve herkes için uyulması ve uygulanması zorunluluk haline gelmiş yargı kararlarını bir kez de bu yöntemle aşmaya, ve uygulanmaz hale getirmeye çalışmak , yalnızca ülkemizin çevre zararlısı rant sahiplerine değil, çok uluslu çok şirketli emperyalist güçlere yaranmak , ülkemizi onlara peşkeş çekmek için çikartılmıştır.

Dava konusu yönetmelik değişikliği ile,Trakya/Ergene ovasında, İzmir/gediz ovasında, kızılırmak nehri havzasında ve benzeri/sulak alanlarda onlarca yıldır ruhsatsız olarak çalışan ve çevreyi kirleten ,doğayı yok eden tüm kişi ve kurumlar kendilerine süre verilmesi için başvuracaklardır. Davalı bakanlık çevre katili işletmelere adeta yeşil ışık yakmıştır. Bu konu ile ilgili olarak izmir su ve kanalizasyon idaresi genel müdürlüğünün 1995 yılında gediz ve diğer nehirler yolu ile İzmir körfezini kirleten kuruluşlar ile ilgili raporunu ekte sunuyoruz. Yalnızca bu raporda belirtilen işletmelerin sayısı bu yönetmelik değişikliği ile ilgili tabloyu ortaya koyacak niteliktedir. (Ek:2)

Bu yargı kararlarının en önemlilerinden biri, Bergama altın madeni ile ilgili karardır. Yöre halkının seneler süren direnmesi, bilimsel kanıtlar,yaşama hakkı , sağlıklı çevre hakkı kavramları sonucunda Eurogold isimli yabancı firmanın Bergamada, Tüprag isimli firmanın sivrihisarda siyanürlü liç yöntemi ile Altın işletme serüveni Hukuksal olarak sonuçlanmış, İzmir 1. İdare Mahkemesinin 1997/637 Esas , 1997/878 sayılı iptal kararı kesinleşmiştir.

Madenci şirket ise yargı kararına aldırmış etmeden faaliyetine devam etmiş,tahsis süresi dolduğu halde işgal ettiği orman alanını boşaltmamış, tesislerini kapatmamıştır. Peki ne yapmıştır? , Anayasamız gereği herkesin uymak zorunda olduğu yargı kararına karşı madeni işletebilmek için Devletin en yüksek kademelerinden başlayarak her türlü girişimde bulunmuştur. Bu yönetmelik ile kendisine istediği olanak tanınmış olmaktadır. Belki de bu danışıklı doğuşturdur. Çünkü bu madenci firmanın Bergamada yasal olmasada sembolik olarak 980 gr altın ürettiği ve bu üretimini belgelediği bilinmektedir.(ek:3)